

SASKY koulutuskuntayhtymä
Yhtymähallituksen vastine tarkastuslautakunnan
arviointikertomukseen vuodelta 2024

Yhtymähallitus 18.9.2025

Sisältö

1	Vastineen käsittelyprosessi	3
2	Yhtymähallituksen vastine.....	3
2.1	Ammatillinen koulutus	3
2.2	Yleissivistävä koulutus.....	6
2.3	Yhteiset palvelut	7
3	Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet.....	9

1 Vastineen käsittelyprosessi

SASKY koulutuskuntayhtymä on käsitellyt vastinetta tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2024 seuraavan prosessin mukaan:

- 1) 12.6.2025 yhtymäkokous, yleiskeskustelu aiheesta tilinpäätöksen yhteydessä
- 2) 12.8.2025 kuntayhtymäjohtaja ja tulosaluejohtajat
- 3) 28.8.2025 yhtymähallituksen linjaukset
- 4) 2.9.2025 johtoryhmä
- 5) 18.9.2025 yhtymähallitus

2 Yhtymähallituksen vastine

Yhtymähallitus kiittää tarkastuslautakuntaa kattavasta selvityksestä, jossa on huomioitu kattavasti henkilöstön ja opiskelijoiden näkemyksiä. SASKY koulutuskuntayhtymän johto on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siinä esitetyt huomiot sekä laatinut vastineen, jossa on huomioitu yhtymähallituksen linjaukset.

2.1 Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen vuoden 2024 opiskelija-, henkilöstö- ja työelämäpalaute ovat olleet tavoitteita parempia, esimerkiksi aloittavien opiskelijoiden Arvo -palautteen tavoite oli 4,1 ja tulos 4,6. Lisäksi voimme olla tyytyväisiä tulosalueen vetovoimaisuuteen saavuttaen opiskelijavuositavoitteen. Tarkastuslautakunta on kuitenkin kiinnittänyt huomiota keskeyttämisasteeseen. Vuoden 2024 keskeyttämisasteen arvioitiin olevan 14 %. Toteuma oli 3,85 % parempi ollen 10,15 %. Tulosalueen toimintojen toteutusta varjosti joulukuussa 2024 saatu suoritepäätös vuodelle 2025, joka sisälsi valtion talouden tasapainotukseen kohdennettavan noin 120 miljoonan euron vähennyksen koko ammatillisen koulutuksen osalta. Tämä aiheutti talouden tasapainotukseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelutyön.

Opetukseen ja ohjaukseen käytettävä resurssi vaihtelee tulosityksiköittäin tulosalueella. Tämä perustuu siihen, että ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville laaditaan opiskelijoiden yksilöllinen suunnitelma (HOKS), johon kirjataan opiskelijan opiskelun tavoitteet, tiedot opiskelijan aiemman osaamisen huomioon ottamisesta tutkinnon suorittamisessa, opiskelijan tarvitseman uuden osaamisen hankkimisen tavat ja sisällöt, opiskelijan osaamisen osoittaminen, yksilölliset ohjaus- ja tukitoimet sekä mahdollinen erityisen tuen sisältö ja opiskelijalle laadittava urasuunnitelma. Erityisesti aiemmin hankitulla osaamisella on vaikutusta siihen, miten paljon opiskelija tarvitsee lisää osaamista työelämän työtehtäviä varten.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota opetushenkilöstön kouluttamiseen. Koulutuksen järjestäjän toiminnan perustana on osaava henkilöstö. Uudistuva työelämä vaatii uusia osaajia kouluttavilta ajantasaista osaamista. Substanssiosaamisen lisäksi tarvitaan ammatillisen koulutuksen velvoittavien määräysten osaamista. Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja lisääminen oli tärkeä osa myös vuoden 2024 toiminnan toteuttamista. Aikaisempien vuosien tapaan koulutukset toteutettiin koulutussuunnitelman mukaisesti, jonka pohjalta oli laadittu koulutuskalenteri. Asiantuntijaorganisaatiossa on useita asiantuntijoita ja heidän osaamistaan on voitu hyödyntää koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa.

Luotsiopettaja-toimintaa on edelleen jatkettu tulosityksiköissä. Luotsiopettajat ovat antaneet apua niin yksilö-, tiimi- kuin yksikkötasolla. He ovat vertaisia, jotka toimivat opettajien ja esihenkilöiden välimaastossa. Luotsi-tiimi on toiminut yhteistyössä Digipeda-tiimin kanssa, joiden kesken tehtiin työnjakoa. Tämä paransi myös tiedonkulkua. Luotsi- ja digipedatoiminnasta kerätty palaute on ollut hyvää.

Ammatillisessa koulutuksessa jatkettiin eri henkilöstöryhmille suunnattuja tiimivalmennuksia yhteisen tekemisen, jakamisen ja kulttuurin vahvistamiseksi. Tiimitoiminnan keskiössä on tavoitteellinen yhdessä tekeminen ja halu auttaa ja kannustaa toisia sekä jakaa tietoa ja osaamista. Tiimityöllä kehitetään yhdessä tiimin jäsenten ja koko tiimin osaamista vertaisena toimimalla. Tiimit voivat saavuttaa enemmän yhdessä kuin yksittäiset työntekijät erikseen. Tahtotilana on siirtyä kohti

tiimimäistä tapaa toimia, säilyttäen kuitenkin olemassa oleva perinteinen tapa organisoitua. Tiimitoimintaa ja -oppimista kehitetään jatkuvasti käynnissä olevien tiimivalmennusten kautta.

Vuoden aikana toteutettiin opetushenkilöstön pedagogista valmennusta. Tavoitteena oli reflektoida opetusmenetelmiä ja kehittää niitä. Valmennusta jatketaan vuonna 2025. Ammatillisen koulutuksen verkko-opettajien tiimi kokoontui säännöllisesti kehittämään toimintaansa. Yhteisiä 4 K -keskiviikkoja (kysy, kuuntele, keskustele ja kohtaa) jatkettiin. Nämä Teamsissa tapahtuvat teemoitetut yhteiset tapaamiset ovat saaneet positiivista palautetta. Lisäksi jatkettiin niin kutsuttaja kvartteja. Nämä toteutuivat nimensä mukaisesti neljännesvuosittain. Kvarteissa informoitiin ajankohtaisista ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön liittyvistä tai kehittämistyön alla olevista asioista.

Tulosityksiköissä toteutettiin syksyllä 2024 koulutuskierron, jossa perehdyttiin mahdollisiin Wilma-järjestelmän haasteisiin ja kehittämisajatuksiin. Vuoden aikana muun muassa erilaisiin Wilma-kirjauksiin on ollut mahdollisuus saada tukea Wilma-klinikassa, joita toteutetaan kuukausittain.

Opetuksen esihenkilöt aloittivat johtamistyöhön kohdistuvan valmennuskokonaisuuden. Tavoitteena on saada johtoryhmäläisille syvempi johtajuusidentiteetti, jolla vahvistetaan kompetenssia myös työhyvinvoinnin johtamisessa. Kantavina teemoina valmennuksessa ovat: yhteisöllinen johtoryhmätyö, valmentava vuorovaikutusjohtaminen, minä oppilaitosjohtaja, hyvinvoinnin ja muutoksen johtaminen ja kohti jaettava johtajuutta. Valmennus on Opetushallituksen rahoittamaa ja sen toteuttaa Tampereen ammattikorkeakoulu. Valmennus päättyi keväällä 2025.

Vuoden aikana toteutettiin yhteisiä nk. ammattialapäiviä, joissa ammatillisen koulutuksen ammattialojen opettajat kohtasivat toisensa Sasky-tasoisesti. Tapaamisien sisältö oli laadittu koulutuspäälliköiden toimesta. Näillä on ollut tärkeä rooli yhteisten toimintatapojen eteenpäin viemisessä.

Koulutuksia seurataan ESS-järjestelmän kautta. Henkilöstön käydessä koulutuksessa (sisäinen tai ulkoinen) tulee hänen merkitä koulutuksensa itse kyseiseen järjestelmään. Valitettavasti kaikki henkilöstön koulutus ei ole tallentunut järjestelmään. Esihenkilöt muistuttavat asiasta määräjain. Tulemme kiinnittämään asiaan esihenkilötyössä paremmin huomiota. Opetushenkilöstöllä on mahdollisuus omaan kehittämiseen. Tarve kartoitetaan yhteisissä esihenkilön kanssa käytävissä onnistumiskeskusteluissa (ent. kehityskeskustelu). Lisäksi on mahdollisuus työelämäjaksoihin, joiden toteuttamisesta on laadittu ohjeistus.

2.2 Yleissivistävä koulutus

Lukioiden opiskelijamäärät näyttäisivät olevan vakiintumassa. Vuotuinen muutaman opiskelijan muutos mahtuu normaaliin vaihteluväliin. Myös opintonsa keskeyttäneiden muutos henkilötasolla on pientä, kun yhden prosentin muutos tarkoittaa noin yhtä opiskelijaa. Varsinkin Ruoveden lukiolla monet opiskelijat tulevat kauaksi kotoa, jolloin on luonnollista, että koti-ikävä ja yksin asumisen huolet välillä johtavat paluuseen kotipaikkakunnalle.

Aikuislukiosta on huomioitava, että opiskelijoiksi hakeutuu paljon sellaisia henkilöitä, joilla on hakeutumisvelvoite, mutta heillä ei ole tarkoitustakaan opiskella mitään. Opiskelijaksi oton kriteeri on perusopetuksen oppimäärän tai ammatillisen koulutuksen oppimäärän suoritus ja 18 vuoden ikä, mutta enenevässä määrin aikuislukion opintoihin hakeutuu myös nuoria opiskelijoita, jotka eivät kykene toimimaan normaalissa ryhmäopetuksessa. Opintopisteiden kertymistä seurataan lukuvuoden ajan. Jos niitä ei ole vuoden aikana kertynyt lainkaan, katsotaan sellaiset opiskelijat eronneiksi.

Yleissivistävän tulosityksiköiden rahoitustilannetta seurataan säännöllisesti Accunan raporteista. Lukiokuntien kanssa pidetään säännöllisesti neljä kertaa vuodessa talouden tarkastelu, joissa käydään läpi Accuna-raporttien avulla sen hetkinen talouden toteuma. Opistojen osalta toimitetaan kuntiin taloudenseurantaraportit.

2.3 Yhteiset palvelut

Tarkastuslautakunta korostaa arviointikertomuksessaan kuntayhtymän riskienarvioinnin tärkeyttä ja kokee merkityksellisenä sen, että riskiarvioiden perusteella tehdään tarvittavia jatkotoimenpiteitä. SASKY koulutuskuntayhtymässä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta annetaan selonteko tulosityksiköittäin ja -alueittain. Lisäksi tilinpäätösten yhteydessä yhtymähallitus, kuntayhtymän johto sekä henkilöstö vastaavat riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kyselyyn, jonka tuloksia käytetään kehittämiskohteiden valinnassa. Vuosittain toteutettavan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuntayhtymätasoiset tulokset käsitellään kuntayhtymän johtoryhmässä ja tämän jälkeen tulosalueilla. Tulosalueet valitsevat kyselyn vastausten perusteella keskeiset kehittämiskohteet sekä sopivat niihin liittyvistä toimenpiteistä ja vastuista.

Tarkastuslautakunta tuo arviointikertomuksessaan esiin, että SASKYn yhtenäinen brändi ja sen kehittäminen on edelleen tärkeää, sillä kilpailu opiskelijoista on kovaa ja opiskelijamäärät laskevat tulevaisuudessa. SASKYn brändiuudistus toteutettiin vuonna 2024 ja kehitystyötä jatkettiin uuden brändin julkaisun jälkeen. T-Median toteuttama ammatillisten oppilaitosten Luottamus&Maine 2024-tutkimuksen mukaan SASKY teki suurimman mainenousun ammatillisten oppilaitosten tutkimuksessa. SASKY teki myös suurimman mielikuvanousun talous-, innovaatio-, vuorovaikutus- ja työnantajamielikuvissa. Brändin tarkoituksena on tukea kuntayhtymän strategiaa, luoda mielikuvia ja jäädä mieleen kohderyhmille. Brändin uudistaminen onkin ollut yksi keino nostaa SASKYn kiinnostavuutta ja tähän tullaan panostamaan myös jatkossa.

Tarkastuslautakunta nostaa arviointikertomuksessaan esiin hanketoiminnan osalta tekemänsä havainnon, että hanketoiminnalle tulee varata riittävästi henkilökunnan resursseja. Hanketoiminnan resurssointia tarkastellaan aina käynnistyvien hankkeiden ja niihin haettavan rahoituksen yhteydessä. Hanketoiminnan resurssointi pyritään optimoimaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Tarkastuslautakunta nostaa arviointikertomuksessaan esiin kuntayhtymän kiinteistökokonaisuuden suunnitelmallisuuden osana opiskelijamäärien kehitystä. Kiinteistöpalvelut on laatinut kuntayhtymätasoisien kiinteistöselvityksen käymällä läpi

kaikki Saskyn omat kiinteistöt, jotka on koritettu neljään eri käyttöryhmään seuraavasti: 1 = ensisijainen tarve, opetus, asuntola, hallinto elinvoimainen, 2 = toissijainen tarve, tukitoiminnot, varastot, 3 = suojeltu rakennus ja 4 = ei käyttötarvetta tai vähäinen käyttö. Rakennukset jakautuvat em. koreihin seuraavasti: käyttöryhmä 1 = 59 kpl, käyttöryhmä 2 = 37 kpl, käyttöryhmä 3 = 7 kpl ja käyttöryhmä 4 = 40 kpl. Rakennusten arvioinnissa on otettu huomioon kiinteistön ikä, kunto, korjausvelka, käyttötarkoitus sekä käyttöaste.

Kiinteistöjen omistamista, vuokraamista ja käyttöä on arvioitu ja tullaan jatkossakin arvioimaan suhteessa kuntayhtymän talouteen, opiskelijamäärien kehitykseen, alojen vetovoimaan sekä alueiden saavutettavuuteen. Saskyn uusille ja vanhoille kiinteistöille pyritään löytämään opetuksen järjestämisen näkökulmasta kestäviä ja tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Lisäksi uusien ja kestävien oppimisympäristöjen rakentamista suunnitellaan aktiivisesti yhdessä Saskyn omistajien kanssa.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan huomioineensa arviointikäynneillään, että erilaiset johtamistavat yksiköiden välillä ovat korostuneet haastatteluissa. Tarkastuslautakunta kannustaa koulutuskuntayhtymää panostamaan johtamiseen kouluttamalla henkilökuntaa ja kuulemalla heitä johtamisen nykytilasta.

Sasky koulutuskuntayhtymässä on järjestetty esihenkilöille ja johdolle johtamisen valmennusta, ja johtajuuden kehittymistä on tuettu mm. Joki-koulutuksella. Lisäksi henkilöstöhallintoa ja henkilöstöjohtamista koskevaa kuntayhtymätasoisista ohjeistusta on uudistettu, ja toimintaprosesseja on tarkasteltu ja kehitetty laajalti. Tämä työ jatkuu edelleen. Lisäksi säännöllisesti järjestettävissä esihenkilötapaamisissa vahvistetaan yhteistä vuorovaikutusta ja kehittämistä koko kuntayhtymätasoisesti. Koulutuskuntayhtymä tulee jatkossakin panostamaan esihenkilöiden ja koko henkilöstön kouluttamiseen, jotta voidaan taata parhaat mahdolliset edellytykset opetuksen järjestämiselle.

3 Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet

1. Onko hallitus pohtinut, onko kaikkien tilojen omistaminen tarkoituksenmukaista pitkällä aikavälillä huomioiden laskevat ikäluokat sekä muut yhteiskuntaan ja talouteen vaikuttavat tekijät?

Sasky omistaa runsaasti kiinteistöjä, mikä on osittain seurausta sekä Saskyn verrattain laajasta toiminta- ja järjestämisalueesta Pirkanmaalla ja Satakunnassa että monipuolisesta koulutustarjonnasta. Saskyllä on omia kiinteistöjä yhteensä n. 130 rakennusta (n.111.168 kem²). Saskyn toiminta- ja järjestämisalueella reuna-alueiden kuntien ikäluokkakehitys on väestöennusteiden perusteella pääosin laskeva, mutta samalla Pirkanmaan ja erityisesti Tampereen kaupunkiseudun väestöpohja on kasvava. Tämä osaltaan vaikuttaa positiivisesti opiskelijamäärien kehitykseen erityisesti Tampereen seudulla.

														Muutos 2018 - 2030	Muutos - %
16-18 lukio/toinen aste	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
Akaa	568	588	610	638	648	649	624	627	615	613	609	593	564	-4	-0,7 %
Hämeenkyrö	404	411	410	393	378	370	367	381	380	386	385	389	395	-9	-2,2 %
Ikaalinen	210	193	186	204	203	200	201	194	212	211	217	205	198	-12	-5,7 %
Juupajoki	52	65	60	68	58	57	52	52	52	50	57	56	58	6	11,5 %
Kangasala	1 124	1 157	1 226	1 257	1 287	1 298	1 295	1 316	1 303	1 291	1 273	1 262	1 245	121	10,8 %
Kihniö	56	62	66	53	45	42	45	47	47	54	55	56	53	-3	-5,4 %
Lempäälä	897	904	919	972	1 036	1 098	1 117	1 125	1 139	1 138	1 136	1 127	1 100	203	22,6 %
Mänttä-Vilppula	338	317	299	286	292	275	287	284	281	273	271	270	252	-86	-25,4 %
Nokia	1 146	1 170	1 224	1 286	1 328	1 372	1 409	1 449	1 408	1 383	1 362	1 377	1 344	198	17,3 %
Orivesi	286	277	279	290	307	310	291	282	275	270	258	263	258	-28	-9,8 %
Parkano	177	182	194	205	201	192	201	204	195	183	165	164	160	-17	-9,6 %
Pirkkala	696	698	766	810	811	797	798	835	840	863	862	861	842	146	21,0 %
Punkalaidun	88	85	79	92	90	87	83	82	86	78	76	72	72	-16	-18,2 %
Pälkäne	220	226	213	212	210	204	206	205	199	191	191	185	174	-46	-20,9 %
Ruovesi	127	123	127	115	118	115	108	106	111	112	102	99	102	-25	-19,7 %
Sastamala	825	822	804	785	780	797	803	795	777	766	763	739	725	-100	-12,1 %
Tampere	6 110	6 105	6 199	6 478	6 764	6 948	7 172	7 289	7 479	7 522	7 755	7 757	7 787	1 677	27,4 %
Uurjala	137	125	120	134	146	153	142	135	135	131	129	123	125	-12	-8,8 %
Valkeakoski	698	708	732	746	759	765	784	804	822	802	806	763	763	65	9,3 %
Vesilähti	191	212	209	208	210	194	192	189	198	186	181	181	164	-27	-14,1 %
Virrat	195	203	197	190	186	180	170	174	174	179	165	164	152	-43	-22,1 %
Ylöjärvi	1 269	1 315	1 390	1 351	1 365	1 351	1 390	1 447	1 451	1 470	1 478	1 463	1 414	145	11,4 %
Pirkanmaa	15 814	15 948	16 309	16 773	17 222	17 454	17 737	18 022	18 179	18 152	18 296	18 169	17 947	2 133	13,5 %

Lähde: Laesterä, E.; Hanhela, T.; Koskinen, J. & Viitasaari, A. (2020): Väestömuutosten vaikutukset kuntien selviytymiseen - voiko kaikilla kunnilla olla kasvun strategia? Pirkanmaan laskentataulukot. PERLACON.

Tilojen omistamista ja käyttöä arvioidaan jatkuvasti osana opiskelijamäärien alueellista kehitystä ja eri osaamisalojen vetovoimaa. Esimerkiksi alkuvuonna 2025 käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden yhteydessä tarkasteltiin myös kiinteistövaikutuksia, jonka yhteydessä päätettiin muun muassa Osaran toimipisteen navetan hallitusta alasajosta viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä. Lisäksi Karkun kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitoksen myyntiin laittamista on suunniteltu vuodelle 2025. Saskyn

uusille ja vanhoille kiinteistöille pyritään löytämään opetuksen järjestämisen näkökulmasta kestäviä ja tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Lisäksi uusien ja kestävien oppimisympäristöjen rakentamista suunnitellaan yhdessä Saskyn omistajien kanssa, ja omistajat ovatkin usein osallistuneet investointien rahoittamiseen tekemillään peruspääoman korotuksilla.

Sasky on viime vuosina investoinut Tampereelle ostamalla Tampereen kaupungilta Haapasen huvilan vuonna 2020 ja Yo-talon vuonna 2022. Lisäksi Sasky selvittää muita Tampereen tulevaisuuden kiinteistöratkaisuja aktiivisesti yhdessä omistajakuntien kanssa. Sasky on tehnyt Haapasen huvilaan mittavan remontin ja myös Tampereella Kauppakatu 10:ssä sijaitseva Yo-talo tullaan remontoimaan vetovoimaiseksi ja viihtyisäksi oppimisympäristöksi. Edellä mainitut kiinteistöt ovat olleet tärkeitä investointeja sinne, missä ikäluokkakehitys ja opiskelijamäärien kehitys ovat ennusteiden mukaan suurinta nyt ja tulevaisuudessa. Tämä palvelee samalla koko Saskyn toimintaa. Lisäksi kyseiset kiinteistöt ovat niiden saavutettavuuden sekä arvon säilymisen näkökulmasta hyvin keskeisellä sijainnilla.

SASKY koulutuskuntayhtymä toimii läheisyysperiaatteella, jolloin opetus järjestetään lähellä opiskelijaa ja koulutus suunnataan alueen yritysten ja muiden organisaatioiden työvoimatarpeen tyydyttämiseksi. Tilojen omistamisen näkökulmasta keskeistä on tunnistaa synergiaedut, joita kiinteistöjen sijoittuminen samalle oppilaitosalueelle ja -paikkakunnalle tuo mukanaan. Lisäksi on tunnistettava se, että oppilaitosalueille sijoittuvista Saskyn omista tiloista on osittain vaikea päästä eroon juuri niiden sijainnin takia. Kiinteistöjen omistamista tulee joka tapauksessa jatkossakin arvioida suhteessa kuntayhtymän talouteen, opiskelijamäärien kehitykseen, alojen vetovoimaan sekä alueiden saavutettavuuteen.

2. Miten koulutuskuntayhtymä varautuu yleissivistävän sekä ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistukseen ja kuinka uudistus huomioidaan omistajakuntien suuntaan tehtävässä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa?

Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistukseen liittyvä rahoitusasetusluonnos saatiin koulutuksen järjestäjien lausunnolle 16.5.2025. Uudistuksen tavoitteena on parantaa koulutuksen laatua, vaikuttavuutta ja saavutettavuutta. Koulutuskuntayhtymä on hakenut toiminnanohjauskokeiluun. Se alkaisi vuonna 2026 ja päättyisi vuoteen 2033. Kokeilussa koulutuksen järjestäjät saavat enemmän vapauksia järjestää ammatillisia tutkintoja ja tutkinnon osia. Tämä mahdollistaa paremman reagoinnin työ- ja elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin ja opiskelijamäärän kasvattamiseen.

Uudessa rahoitusmallissa laskennallisen perusrahoituksen perusteet muuttuvat. Tämä tarkoittaa sitä, että rahoitus perustuu toteutuneisiin opiskelijavuosiin eikä enää tavoitteellisiin opiskelijavuosiin. Rahoituksessa painottuu koulutuksen laadun ohella tutkintojen ja tutkinnon osien loppuun suorittaminen. Lisäksi tutkinnon jälkeinen työllistyminen tai jatko-opinnot vaikuttavat rahoituksen määrään.

Uutta rahoitusmallia tukevinä toimenpiteinä keskiöön nousevat mm. työelämän ja korkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö ja opiskelijan tuki. Yhteistyötä korkeakoulujen kanssa on tehty jo usean vuoden ajan nk. väyläopintoina. Saskylla on yhteistyösopimukset Tampereen, Hämeenlinnan, Seinäjoen, Satakunnan ja Vaasan ammattikorkeakoulujen kanssa. Väyläopintojen tarjoamisen perustana on opiskelijoiden tietoisuus kyseisten opintojen suorittamisen mahdollisuudesta. Uraohjauksessa / HOKSin tekovaiheessa ja HOKSin seurannassa keskustellaan mm. jatko-opintohalukkuudesta ja motivoituneisuudesta. Opintojen tarjoaminen opiskelijoillemme on Saskyn strategian mukaista asiakaslähtöistä toimintaa. Nämä tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden aloittaa korkeakouluopinnot jo lukion tai toisen asteen ammatillisen opiskelun aikana.

Saskyllä on ollut käytössä useiden vuosien ajan säännölliset omistajakuntien kuntajohtajien kanssa pidetyt kuntajohtajakokoukset, joissa käynnissä olevia ja tulevia uudistuksia (mm. rahoitusjärjestelmän uudistus) ja niiden vaikutuksia käydään aktiivisesti läpi yhdessä omistajien kanssa.

Yleissivistävä koulutus

Lukioiden rahoitusuudistus, joka astuu voimaan 1.1.2026 ei tuo muutoksia Saskyn lukioiden rahoitukseen. Lukiot ovat jo sopeuttaneet ja jatkavat toimia opetuksellisen yhteistyön lisäämiseksi. Sijaintikuntien kanssa on sovittu kvartaaleittain tehtävästä talouden ja toiminnan raportoinnista ja kuntien mukaan ottamisesta talousarvion valmisteluun.

Taiteen perusopetuksen laki-/ rahoitusuudistus on vasta lausuntokierroksella ja astuu voimaan tämän hetken tiedon mukaan 1.1.2027. Suurimpina muutoksina tuossa laissa on taiteen perusopetuksen laajan ja suppean oppimäärän yhtenäistäminen. Samalla musiikin opetuksen perinteinen rahoituksellinen ylivalta murtuu ja kaikkia taiteen perusopetuksen toimijoita kohdellaan tasavertaisesti. Uuden lain vaikutuksia on vielä mahdotonta arvioida.

Myös opistojen yhteistyö sijaintikuntien kanssa on hyvällä tasolla, mutta voidaan arvioida, että mikäli valtiovallan toimesta kuntien vastuut lisääntyvät, emme välty rahoituksen leikkaamiselta.

3. Miten Sasky varautuu erilaisiin häiriötilanteisiin? Onko varautumissuunnitelmia päivitetty nopeiden muutosten varalle ja onko suunnitelmia harjoiteltu käytännössä?

SASKY koulutuskuntayhtymässä varautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin perustuu ajantasaiseen valmiussuunnitteluun, jota täydennetään yksikkökohtaisilla pelastus-, kriisi- ja turvallisuussuunnitelmilla. Valmiussuunnitelma on päivitetty toukokuussa 2025, ja siinä on tunnistettu sekä kansallisen riskiarvion mukaiset uhkamallit että koulutuskuntayhtymän toimintaan kohdistuvat keskeiset riskit. Näitä ovat muun muassa väkivaltatilanteet, pandemiat, energiakatkokset, tietoturva-uhat ja muut yhteiskunnan vakavat häiriötilanteet. Suunnitelma ohjaa häiriötilanteiden hallintaa, jatkuvuuden turvaamista ja tilanteen johtamista normaalitoimivaltuuksiin.

SASKYssa varautumista on kehitetty tavoitteellisesti, ja suunnitelmien käytännön toimivuutta on testattu ja harjoiteltu kuluneen lukuvuoden aikana. Henkilöstölle on järjestetty sisälle suojautumisen koulutuksia ja harjoiteltu Osaava-järjestelmän käyttöä kriisitilanteissa. Kaikissa yksiköissä on toteutettu turvallisuuskävelyt opiskelijoille ja 1-tason poistumisharjoitus, joilla on vahvistettu oppilaitosyhteisöjen valmiutta toimia erilaisissa poikkeavissa tilanteissa. Osassa yksiköitä on lisäksi järjestetty henkilöstölle turvallisuuden teemapäiviä, joissa on perehdytty oppilaitosturvallisuuden kehittämiseen sekä harjoiteltu alkusammutusta käytännössä.

Saskyn tietoturva- ja tietosuojaryhmä osallistui 14.11.2024 Digi- ja väestötietoviraston järjestämään TAISTO 2024 -harjoitukseen, joka on Suomen suurin digitaalisen turvallisuuden harjoitus. Harjoitus tarjosi turvallisen tilaisuuden harjoitella, testata ja kehittää organisaation digiturvan toimintamalleja kuvitteellisten häiriötilanteiden kautta. Harjoituksessa esiin nousseita havaintoja on käsitelty organisaation tietoturva- ja tietosuojaryhmässä osana tietosuojaan- ja -turvaan liittyvien prosessien ja toimintamallien kehittämistä. Vastaavanlaisiin valtakunnallisiin harjoituksiin on tärkeä osallistua myös jatkossa, jotta pystytään kuvitteellisessa ympäristössä harjoittelemaan mahdollisia uhkatilanteita sekä kehittämään toimintaa ja prosesseja tehtyjen havaintojen pohjalta.

Varautumistoimenpiteet ovat kiinteä osa koulutuskuntayhtymän turvallisuuskulttuurin kehittämistä. Henkilöstö ja opiskelijat perehdytetään toimimaan oikein häiriötilanteissa, ja riskien arviointi sekä suunnitelmien päivitys ovat osa vuotuista toimintaa. SASKY edellyttää myös yhteistyökumppaneiltaan ja palveluntuottajiltaan vastaavaa turvallisuusosaamista ja varautumista. Koulutuskuntayhtymän johto ja yksiköiden vastuuhenkilöt seuraavat varautumisen tilaa ja vastaavat sen toimeenpanosta osana normaalia toiminnan ja talouden suunnittelua. Lisäksi Saskyllä on toimivat yhteistyösuhteet poliisiviranomaisten kanssa, mikä osaltaan antaa hyvän valmiuden erilaisiin häiriötilanteisiin varautumiselle.

4. Saskyn pitkän tähtäimen suunnitteluun liittyvät olennaisesti toimitilatarpeet, koska oppilasmäärät vähenevät toiminta-alueella. Onko koulutuskuntayhtymällä pitkän aikavälin kiinteistöohjelmaa, joka huomioisi opiskelijamäärien todennäköisen vähenemisen?

Kiinteistöpalvelut on laatinut kuntayhtymätasoisien kiinteistöselvityksen käymällä läpi kaikki Saskyn omat kiinteistöt (n. 130 rakennusta ja 111.168 kem²). Kiinteistöt on koritettu neljään eri ryhmään käyttöryhmittäin seuraavasti: 1 = ensisijainen tarve, opetus, asuntola, hallinto elinvoimainen, 2 = toissijainen tarve, tukitoiminnot, varastot, 3 = suojeltu rakennus ja 4 = ei käyttötarvetta tai vähäinen käyttö. Rakennukset jakautuvat em. koreihin seuraavasti: käyttöryhmä 1 = 59 kpl, käyttöryhmä 2 = 37 kpl, käyttöryhmä 3 = 7 kpl ja käyttöryhmä 4 = 40 kpl.

Rakennusten arvioinnissa on otettu huomioon kiinteistön ikä, kunto, korjausvelka, käyttötarkoitus sekä käyttöaste.

Laaditun kiinteistöselvityksen avulla kuntayhtymän nykyisiä kiinteistöjä sekä tulevia kiinteistö- ja toimitilatarpeita pystytään tarkemmalla tasolla seuraamaan ja arvioimaan suhteessa toiminta-alueen muuttuviin opiskelijamääriin ja eri ammattialojen vetovoimaan.

Ammatillisen koulutuksen osalta toimitilatarpeita tarkastellaan jatkuvasti osana koko Saskyn toiminta-alueen opiskelijamäärien kehitystä. Lisäksi Saskyn kiinteistökantaa arvioidaan jatkuvasti osana koko toiminnan johtamista.

Yleissivistävä koulutus toimii pääosin vuokratiloissa. Ikaalisten lukiolla on hyvät ja riittävät tilat lukiokoulutuksen järjestämiseen IDEA-kampuksella. Ikaalisten lukio on toiminut kaksi sarjaisena, mutta jatkossa toimitaan todennäköisesti yksisarjaisena jakaen lukiokoulutuksen alussa tiettyjä kriittisiä opintoja pienempiin ryhmiin.

Petäjäopiston lisäkin toimipisteessä on opetukseen varattu kaksi luokkahuonetta, joiden käyttöaste on hyvin korkea. Nämä tilat arvioidaan tarvittavan myös jatkossa. Muuten Petäjäopisto toimii vuokratiloissa.

Ylä-Satakunnan musiikkiopisto ja Ruoveden lukio toimivat kuntien vuokratiloissa.

Voionmaan kansanopiston tulevat tilatarpeet ovat vielä selvityksen alla ja niiden osalta pyritään ratkaisuun syksyn 2025 aikana.

5. Miten työelämästä tuleva ja sieltä saatava palaute ohjaa oppilaalle annettavaa opetusta ja sen laatua?

Ammatillisen koulutuksen työelämäpalautteella halutaan kuulla työelämän kokemuksia koulutuksen järjestäjien tarjoamista palveluista liittyen koulutus- ja oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen. Palautekysymysten teemat liittyvät asiakaslähtöisyyteen, sopimusprosessiin, ohjaukseen ja tukeen sekä vaikuttavuuteen ja laatuun. Työelämäpalautteita on kaksi:

- työpaikkaohjaajakysely, joka kerätään oppi- tai koulutussopimukseen perustuvan osaamisen hankkimisen vastuulliselta työpaikkaohjaajalta
- työpaikkakysely, joka kerätään oppi- tai koulutussopimustyöpaikan edustajalta.

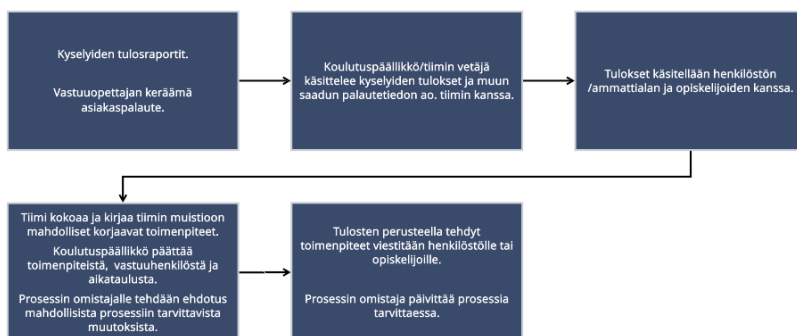
Nämä työelämän linkit lähetetään ohjaajalle kunkin jakson jälkeen ja työpaikan edustajalle kaksi kertaa vuodessa.

Viimeisen toteutetun kyselyn tuloksena työpaikkaohjaajakyselyn vastausaktiivisuus oli 31 %. Vastausaktiivisuus on lähellä valtakunnallista tasoa, vaikkakin toivoisimme sen tästä nousevan. Näin työnantajat saisivat paremmin äänensä kuuluviin ja tuloksille saataisiin enemmän vaikuttavuutta. Yhteistyö yleisesti ottaen arvioitiin olevan erittäin hyvää (4,4). Oppilaitosten kyky varmistaa, että opiskelijalla on riittävät valmiudet työelämässä oppimiseen, ja että hänellä on selkeät tavoitteet jaksolle, arvioitiin hyväksi (4,1). Samoin oppilaitoksen tarjoama tuki ohjaamiseen ja arviointiin katsottiin olleen hyvää (4,1). Onnistuimme hyvin (4,3) näyttöjen toteutukseen yhteistyössä työelämän kanssa ja näytön arvioinnin perehdyttämisessä. Vapaan palautteen perusteella olemme saaneet korjattua yksittäisiä esiin nostettuja asioita.

Työpaikkakyselyn vastausaktiivisuutta pyrimme edelleen nostamaan, sen ollen nyt 21 %. Yhteistyön sujuvuus ja Saskyn toimintatapa arvioitiin hyväksi (4,3). Samoin työelämä voi suositella Saskya oppisopimus- tai koulutussopimuskumppaniksi (4,3). Eniten kehitettävää on yhteistyömahdollisuuksista tiedottamisessa (3,8) ja työpaikan osaamisen kehittämistarpeiden ennakkoinnissa (3,5).

Palautteiden käsittelystä on laadittu kuvaus, jonka mukaan tulosalueen yksiköissä toimitaan.

Ammatillinen koulutus: Palautteiden käsittely

Kyselyjen tulosten pohjalta saadaan arvokasta tietoa koulutuksen laadusta ja parannettavista kohteista. Tulosten käsittelyn lisäksi on tärkeää palautteen käsittely ja sen perusteella tehtävät toimenpiteet. Toimenpiteet kirjataan ja esihenkilöt seuraavat niiden toteutumista.

Palaute	Kuka käsittelee	Toistuvuus	Missä tuloksista ja toimenpiteistä kerrotaan ja keskustellaan	Mihin käsittely ja toimet kirjataan
Työpaikkaohjaajan kysely	Koulutuspäällikkö / tiimi	2-4 kertaa vuodessa	Yksikön tai ammattialan tapaamisissa. Työelämän kanssa erilaisissa tapaamisissa. Tiedotetaan nettisivuilla tai muussa sopivassa viestinnässä.	Tiimin muistioon. Tarvittaessa ilmoitetaan prosessin omistajalle.
Työpaikkakysely	Tiimi ja Saskyn työelämätiimi	Vähintään 2 kertaa vuodessa	Yksikön tai ammattialan tapaamisissa. Työelämän kanssa erilaisissa tapaamisissa. Tiedotetaan nettisivuilla tai muussa sopivassa viestinnässä.	Tiimin muistioon. Tarvittaessa ilmoitetaan prosessin omistajalle.

Tulokset ovat nähtävissä Saskyn nettisivustolla [Laadunhallinta | Itsearviointi | SASKY koulutuskuntayhtymä](#)

6. Opiskelijoiden erityisen tuen tarve on lisääntynyt ja kasvaa edelleen. Miten tähän tarpeeseen vastataan?

Ammatillinen koulutus

Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja opiskelijan tarvitsemasta muusta tuesta. Erityisopetus on ensisijaisesti pedagogista, oppimisen tukea, muu tuki taas koulunkäynnin tukea. Opiskelijoiden erityinen tuki kirjataan jokaisen opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelun kehittämissuunnitelmaan. Ammatilliseen koulutukseen

on laadittu erityisen tuen järjestämistä koskeva suunnitelma. Se on laadittu Opetushallituksen 26.03.2018 voimaan tulleen oppaan ”Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa” pohjalta. Saskylla ei ole vaativan erityisen tuen järjestämisen tehtävää. Tätä yhteistyötä teemme Kiipulan erityisammattioppilaitoksen kanssa. He järjestävät kyseistä koulutusta Sasky Karkun kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitoksen tiloissa.

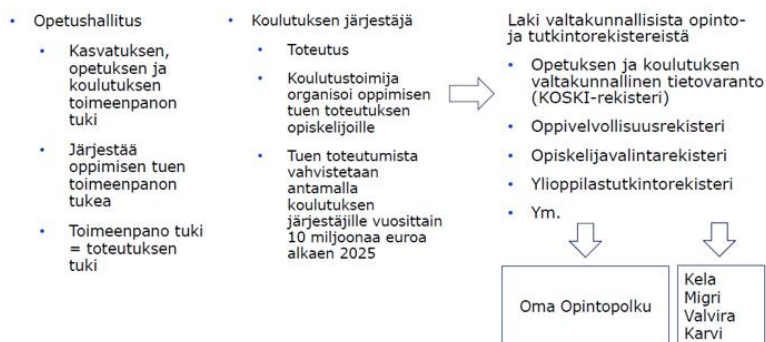
Opiskelijoiden tukitoimet tullaan säätämään oppimisen tukea koskevalla lainsäädännöllä, joka astuu voimaan 1.8.2026. Laissa yhdistyy opiskelijan oikeus oppimisen tukeen (63 §) ja oikeus erityiseen tukeen (64 §). Samassa yhteydessä lainsäädännöstä poistuu opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot (OPVA). Uudistus pyrkii varmistamaan, että kaikki opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen ja voivat menestyä opinnoissaan ja myöhemmin työelämässä.

Uusi oppimisen tuki ammatillisessa koulutuksessa tarkoittaa järjestelmää, joka tarjoaa opiskelijoille yksilöllistä tukea heidän oppimisensa ja hyvinvointinsa edistämiseksi. Laissa erityisopettajien roolin vahvistuu. He tarjoavat tilapäistä erityisopetusta ja konsultoivat muita opettajia. Opiskelijoiden yksilöllisinä tukitoiminä voidaan tarjota esimerkiksi selkeitä oppimateriaaleja, oppimisen apuvälineitä kuten äänikirjoja ja sopivia oppimisympäristö. Jos opiskelijan tuen tarpeet ovat säännölliset ja pitkäaikaiset, hänellä on oikeus erityiseen tukeen. Kokonaisuudessa kiinnitetään huomiota ennaltaehkäiseviin toimiin, jolloin yhteisöllisen opiskelijahuollon merkitys korostuu.

Moniammatillisen yhteistyön avulla pyritään varmistamaan opiskelijoiden kokonaisvaltainen tuki. Tämä tarkoittaa sitä, että eri alojen ammattilaiset, kuten opettajat, erityisopettajat, opinto-ohjaajat ja opiskeluhuollon henkilöstö työskentelevät yhdessä opiskelijan tukemiseksi. Alla olevassa kuvassa on esitetty oppimisen tuen

toimeenpanon työnjako (Opetushallitus 02/2025), joka ohjaa lain toimeenpanoa.

Oppimisen tuen toimeenpanon työnjako

Lain toimeenpanoon on ryhdytty. Opetuksen esihenkilöille asiaa on alustettu opetushenkilöstön yhteisessä Teams-tapaamisessa 17.5.2025 ja opetuksen esihenkilöille 22.5.2025 ammatillisen koulutuksen johtajan toimesta. Lisäksi on nimetty työryhmä, jossa suunnitellaan konkreettisia toimia lain velvoittamalla tavalla, kuitenkin niin, että opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet tulevat huomioiduksi.

Tulemme päivittämään oppimisen tuen prosessia ja sen toteuttamiseen liittyvää ohjeistusta yhdistäen Erityisen tuen suunnitelma ja Ohjauksen suunnitelma yhdeksi kokonaisuudeksi. Näemme tärkeänä esihenkilöiden roolin henkilöstön tukemisessa ja heidän osaamisensa oppimisen tuen menetelmistä sekä pedagogiikasta. Oppilaitoksen johto yhteistyössä henkilökunnan kanssa luo toimintakulttuurin, jossa tukitoimet ja moniammatillinen yhteistyö ovat arkipäivää.

Opetushenkilöstön osaamisen varmistaminen uudistuneessa oppimisen tuen järjestelmässä on keskeinen edellytys sille, että lakiuudistuksen tavoitteet toteutuvat käytännössä. Olemme tunnistanee sen, että on tärkeää lisätä ja päivittää opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista ja lisäksi laajentaa ymmärrystä siitä, mitä oppimisen tuki tarkoittaa. Opetushenkilöstölle perehdytetään oppimisen tuen suunnitelman sisältö, jota vahvistetaan erilaisin case – esimerkein.

Kaikille ammatillisille opettajille suunnitellaan koulutuksia, joissa käsitellään esimerkiksi oppimisvaikeuksia, neurokirjon häiriöitä, mielenterveyteen liittyviä asioita ja inklusiivisia opetusmenetelmiä. Jatkuva oppiminen mahdollistaa osallistumisen esimerkiksi korkeakoulujen tarjoamiin opintokokonaisuuksiin (esim.

erityispedagogiikka). Pyritään järjestämään yhteistyössä Tampereen opettajakorkeakoulun kanssa erityisopetuksen erikoistumisopinnot omana ryhmänään. Asia vireillä 05/2025 alkaen.

Erityisopettajien konsultatiivinen tuki arjen työssä on tärkeää. Erityisopettajat toimivat koko opettajakunnan tukena ja jakavat asiantuntemustaan työyhteisössä. He voivat auttaa selkokielistämään ja mukauttamaan materiaaleja sekä tukea mm. arvioinnissa. Lisäksi toteutetaan yhteisopettajuuden erilaisia malleja, joissa erityisopettaja ja aineen-/ammatinopettaja suunnittelevat ja toteuttavat opetusta yhdessä.

Ajatuksena on perustaa tuloksyksikkökohtaiset mentorointi- ja kehittämistiimit, joissa kokeneemmat opettajat voisivat toimia tukihenkilöinä vähemmän kokeneille. Hyviä käytänteitä jaetaan Saskyn oppilaitoksissa. Oppilaitosten välinen yhteistyö ja verkostoituminen auttavat levittämään toimivia malleja.

Tavoitteena on, että opetushenkilöstön osaamista arvioidaan säännöllisesti, ja kehitystarpeisiin vastataan suunnitelmallisesti. Opiskelijapalautteita ja oppimistuloksia seurataan, miten tuki näkyy opiskelijoiden oppimisessa ja hyvinvoinnissa.

Sasky on käynyt myös neuvotteluja Kiipulan erityisammattioppilaitoksen kanssa erityisopetus-TUVA-koulutuksen aloittamisesta Saskyn tiloissa Sastamalassa.

Edellä esitetyllä tavalla pyrimme vastaamaan kasvavaan ja entistä moninaisempaan oppimisen tuen tarpeeseen. Käytänteitä on tarkoitus kehittää jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti, huomioiden olemassa olevat resurssit.

Yleissivistävä koulutus

Erityisopetuksen toteuttaminen lain edellyttämällä tavalla on Saskyn lukioissa haasteellista. Erityisopetukseen tarvittava resurssi vastaa sivutoimisen opettajan tuntimäärää. Tällaisella tuntimäärällä on erittäin haasteellista löytää kelpoista opettajaa tehtävään. Olemme selvittäneet yhteistyömahdollisuuksia niin sijaintikuntien opetustoimelta kuin Saskyn ammatilliselta koulutukselta, mutta etsintä ei vielä ole tuottanut tulosta.

Aineenopettajia on koulutettu tunnistamaan erityisen tuen tarpeita ja annettu välineitä oman opetuksensa tueksi. Tämä ei kuitenkaan ole riittävää. Toistaiseksi joudumme turvautumaan ulkopuolelta verkosta ostettaviin erityisopetuksen palveluihin.

Lukion opiskelijalla on uuden 1.8.2025 voimaantulleen lainsäädännön mukaan oikeus saada tukea riippumatta siitä, mistä oppimisen vaikeudet johtuvat. Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Erityisopetus tukee aineenopetusta.

Opiskelijalla on lukiolain mukaisesti oikeus saada erityisopetusta ja muuta tukea oppimiseensa yksilöllisten tarpeidensa mukaan, jos hänellä on esimerkiksi kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia opinnoissaan. Opetushenkilöstö toteuttaa oppimisen tukitoimet yhteistyönä. Opetushenkilöstön täytyy arvioida tuen tarvetta opintojen alussa sekä säännöllisesti myös opintojen edetessä.

Tukitoimet

1. Tukitoimista, erityisopetuksesta ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille
 - Tiedotamme opiskelijoita oikeudesta saada oppimisen tukea sekä erityisopetuksen mahdollisuuksista ryhmänohjaajan tapaamisissa, opinto-ohjauskeskusteluissa sekä Wilman tiedotteiden kautta. Alaikäisten opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan ensisijaisesti Wilmassa ja lisäksi huoltajienilloissa.
2. Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi
 - Kannustamme opiskelijoita ja huoltajia olemaan yhteydessä mahdollisesta tuen tarpeesta aineenopettajaan, erityisopettajaan, ryhmänohjaajaan, opinto-ohjaajaan tai opiskeluhuollon henkilöstöön. Ensimmäisen lukiovuoden alussa tehdään opiskelijoille vapaaehtoinen lukiseulonta, jonka perusteella erityisopettaja suosittelee tarvittaessa yksilötestiä. Erityisopettaja keskustelee testien tuloksista opiskelijan kanssa ja sopii yhteisesti tarvittavista tukitoimista. Yksilöllisen lukitestin tulokset lähetetään myös huoltajalle, ja huoltajalla on mahdollisuus pyytää lisätietoja tulosten

tulkinnasta. Erityisopettaja arvioi tukitoimien tarpeellisuutta ja riittävyyttä lukioaikana yhteistyössä opiskelijan, alaikäisen opiskelijan huoltajan ja aineenopettajien kanssa. Aineenopettajat arvioivat opiskelijoiden tuen tarvetta säännöllisesti osana omaa opetustaan. Tuen tarvetta arvioitaessa ja suunniteltaessa otetaan huomioon perusopetuksesta siirtyvät tiedot.

3. Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
 - Opiskelijalla on pyynnöstä oikeus saada tukitoimet kirjattua henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (HOPS). Kirjaamisesta vastaa erityisopettaja tai opinto-ohjaaja yhteistyössä opiskelijan kanssa.
4. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen
 - Toteutamme oppimisen tukea joustavasti yksilö- tai pienryhmäopetuksena aineenopettajien, erityisopettajan ja opinto-ohjaajan yhteistyönä. Erityisopettaja antaa erityisopetusta opiskelijalle, jos edellä mainittu oppimisen tuki ei ole riittävää ja erityisopetuksesta on tehty hallintopäätös.
5. Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi
 - Aineenopettaja, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja ja erityisopettaja seuraavat tukitoimien vaikuttavuutta yhdessä opiskelijan kanssa ja kutsuvat tarvittaessa mukaan arviointiin opiskeluhuollon asiantuntijoita ja alaikäisen opiskelijan huoltajan. Tukimuotoja voidaan tarvittaessa vahvistaa, muuttaa tai lopettaa. Opiskelijoita kannustetaan tuen vaikuttavuuden itsearviointiin sekä ilmaisemaan kokemuksensa tuen riittävyydestä aineenopettajille, opinto-ohjaajalle tai erityisopettajalle.
6. Erityisopetuksen päätös
 - Erityisopetuksesta tehtävä hallintopäätös edellyttää aloitetta opiskelijalta, huoltajalta tai oppilaitokselta. Aloite tulee perustella kirjallisesti. Hallintopäätöksen edellytyksenä on, että opiskelija on ottanut vastaan aiemmin tarjottuja tukitoimia ja ne on todettu riittämättömiksi. Ennen päätöksentekoa opiskelijaa sekä alaikäisen opiskelijan huoltajaa kuullaan. Rehtori tekee erityisopetuksen päätöksen aloitteen ja kuulemisen perusteella. Tuen purkamisesta tehdään myös erillinen hallintopäätös.
7. Opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä

- Rehtori ja erityisopettaja järjestävät opiskelijalle ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle kuulemistilaisuuden, jonka ajankohta ja läsnäolijat kirjataan hallintopäätökseen.

8. Yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa

Ryhmänohjaaja seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintosuorituksia opintojaksojen päätteeksi. Mikäli opiskelijalle kertyy arvosanoja 4 tai merkintöjä T tai E kaksi tai useampia, hän keskustelee opiskelijan kanssa ja pyrkii selvittämään, onko merkintöjen takana jokin tuen tarpeeseen viittaava asia. Siinä tapauksessa ryhmänohjaaja ohjaa opiskelijan erityisopettajalle. Aineenopettaja seuraa opintosuorituksia oman oppiaineensa osalta. Aineenopettajan tulee tarjota ja tarpeen mukaan toteuttaa tukiovetusta oppiaineessaan ensisijaisena tukimuotona. Annettu tuki kirjataan Wilmaan. Aineenopettajan on perehdyttävä Wilmassa opetusryhmiensä tuen lomakkeissa kirjattuihin tuen tarpeisiin ja huomioitava ne omassa aineenopetuksessaan.

Mikäli aineenopettaja huomaa tuen tarpeen riittämättömäksi, hän keskustelee opiskelijan kanssa ja ohjaa erityisopettajalle. Erityisopettaja kartoittaa opiskelijoiden tuen tarvetta muun muassa lukiseulalla tai muilla testeillä sekä opiskelua seuraamalla ja perehtymällä perusopetuksesta siirtyviin tietoihin. Erityisopettaja tukee opiskelijoita yhteistyössä aineenopettajien ja opinto-ohjaajan kanssa sekä kartoittaa tarpeen erityisopetuksen hallintopäätökseen. Erityisopettajan kartoitusta voidaan käyttää hallintopäätöksen tukena. Erityisopettaja osallistuu hallintopäätöksen kuulemistilaisuuteen ja antaa päätöksen mukaista erityisopetusta. Erityisopettaja kirjaa sovitut tukitoimet ja niiden seurannan Wilman tukilomakkeelle. Erityisopettaja vastaa mahdollisesta ylioppilaskirjoitusten erityisjärjestelyiden edellytysten kartoittamisesta sekä hakemuksen laatimisesta yhteistyössä opiskelijan kanssa.